

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-13033/2016-ERU
Č. j. 13033-12/2016-ERU

V Ostravě 4. května 2017

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-13033/2016-ERU a zahájeném dne 20. prosince 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona rozhodl

takto:

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-13033/2016-ERU s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE] tím, že v rozporu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona nebyl v období od 1. února 2005 do 19. prosince 2016 registrovaným účastníkem trhu, se zastavuje.

Odůvodnění

I. Úvod

Na základě vlastních zjištění Energetického regulačního úřadu (dále jen „Úřad“) bylo s účastníkem řízení dne 20. prosince 2016 zahájeno správní řízení ve smyslu ust. § 46 správního řádu pro podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona.

II. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů, jež byly do správního spisu převzaty dne 12. prosince 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 13033-2/2016-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 16. prosince 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 13033-3/2016-ERU, kterým byla účastníku řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona uložena pokuta ve výši 60 000 Kč, opatření k nápravě zjištěného

protiprávního stavu a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 20. prosince 2016.

Dne 23. prosince 2016 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení, který byl správním orgánem posouzen v souladu s ust. § 37 odst. 1 věty druhé správního řádu dle svého skutečného obsahu jako odpor proti příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

V odporu účastník řízení uvedl, že MVE byla v roce 2002 zničena povodní a od té doby již elektrárna není v provozu. Tuto informaci měl sdělit účastník řízení ERU v roce 2003, kdy se domníval, že toto sdělení stačí k ukončení činnosti.

Dále účastník řízení v odporu sdělil, že v roce 2012 u něj proběhla kontrola Státní energetické inspekce, na základě které bylo zjištěno, že MVE není schopná provozu. Účastník řízení dále uvedl, že se mylně domníval, že vzhledem k tomu, že MVE neprovozuje, je jeho podnikání zastaveno. V neposlední řadě účastník řízení konstatoval, že dojde ke zjednání nápravy a požádá o zrušení licence.

Přílohou tohoto přípisu je listina „Pověření k provedení kontroly“ ze dne 4. ledna 2012, vydaná Státní energetickou inspekcí, a listina Údaje o rozsahu podnikání.

Dne 6. března 2017 zaslal Úřad účastníkovi řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry, č. j. 13033-7/2016-ERU, kdy tento přípis byl doručen účastníkovi řízení dne 7. března 2017.

Účastník řízení na výše uvedené vyrozumění reagoval dopisem ze dne 10. března 2017, který byl Úřadu doručen dne 14. března 2017. V přípise označeném „Vyjádření a doložení majetkových poměrů, č. j. 13033-7/2016-ERU“ účastník řízení sdělil stejné skutečnosti jako ve výše zmiňovaném odporu, kdy nad rámec těchto tvrzení uvedl výši svých příjmů a výdajů. Měsíční příjem rodinného rozpočtu činí, dle tvrzení účastníka řízení, zhruba [REDAKCE] Kč (tj. [REDAKCE]) a pravidelné měsíční výdaje ve výši [REDAKCE] Kč (tj. [REDAKCE] Kč úvěry [REDAKCE] Kč elektřina, [REDAKCE] Kč další náklady na dům, [REDAKCE] Kč doprava do zaměstnání). Účastník řízení dále uvedl, že na další náklady na domácnost, opravy domu, provoz automobilu atd. jim zůstává [REDAKCE] Kč, přičemž další snížení jejich příjmu by bylo neúnosné.

Úřad dne 25. dubna 2017 zaslal Žádost o součinnost, č. j. 13033-9/2016-ERU, Státní energetické inspekci (dále jen „SEI“), ve které ji vyzval k zaslání kopií protokolů o kontrole a pravomocných rozhodnutí, jež byly vydány na základě jejich uskutečněných kontrol u účastníka řízení.

Dne 26. dubna 2017 byl Úřadu doručen přípis SEI označený jako „[REDAKCE]“. V tomto přípise bylo Úřadu sděleno, že v roce 2012 proběhla u výrobce elektřiny z OZE kontrola zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, v tehdy účinném znění, kdy nebylo zjištěno porušení tohoto zákona a nedošlo následně k zahájení správního řízení. Při kontrole byla pořizována také fotodokumentace, uvedená v protokolu SEI o stavu výroby. V příloze byly Úřadu zaslány tyto listiny: (i) kopie protokolu SEI č. [REDAKCE] ze dne 1. února 2012 a (ii) kopie jednoho z podkladů z 27. ledna 2003 (listina označená jako Údaje o rozsahu podnikání). Z protokolu SEI mimo jiné vyplývá,

že v době povodní v roce 2002 došlo k zaplavení a poškození jezu, náhonu i strojovny a odběrné místo bylo u společnosti Jihočeská energetika a.s. zrušeno.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-13033/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení byl ode dne 1. května 2002 držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE] pro provozovnu „[REDAKCE]“ o celkovém instalovaném elektrickém výkonu ve výši 0,022 MW.

Na žádost účastníka řízení Úřad vydal dne 28. prosince 2016 rozhodnutí o zrušení licence účastníka řízení č. [REDAKCE], č. j. 13764-3/2016-ERU, které nabylo právní moci dne 19. ledna 2017. Výše uvedené rozhodnutí o zrušení licence bylo dne 2. března 2017 vloženo záznamem z téhož dne, č. j. 13033-6/2016-ERU, do správního spisu sp. zn. OSR-13033/2016-ERU.

IV. Právní hodnocení

Správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona se dopustí držitel licence na výrobu elektřiny tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 23 odst. 2 písm. a) až i) nebo písm. k) až r) energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval uvedeným správním deliktem v návaznosti na porušení povinnosti vyplývající z ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, z něhož plyne, že výrobce elektřiny, tj. držitel licence na výrobu elektřiny, je povinen zaregistrovat se do 30 dnů od udělení licence na výrobu elektřiny u operátora trhu; zaregistrováním se výrobce elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Tato povinnost je v energetickém zákoně zakotvena s účinností ode dne 30. prosince 2004 [před 1. lednem 2016 v ust. § 23 odst. 2 písm. n)].

V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení byl držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE], a to ode dne 1. května 2002 do dne 18. ledna 2017, když dne 19. ledna 2017 nabylo právní moci rozhodnutí Úřadu o zrušení licence.

Den rozhodný pro počátek běhu 30denní lhůty k registraci u operátora trhu byl den účinnosti novelizované právní úpravy energetického zákona, tj. 30 prosinec 2004. Dne 1. února 2005 tedy již měl být účastník řízení v souladu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona registrovaným účastníkem trhu.

Správní orgán má za zjištěné a prokázané, že účastník řízení nebyl v období od 1. února 2005 do 19. prosince 2016 (tj. do dne předcházejícího zahájení tohoto správního řízení) registrovaným účastníkem trhu, přestože v tomto období byl držitelem licence na výrobu elektřiny a měl tedy povinnost zaregistrovat se u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Formální a materiální stránka správního deliktu

S ohledem na vše výše uvedené má správní orgán za to, že účastník řízení, jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE], porušil ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, když v období od 1. února 2005 do 19. prosince 2016 nebyl registrovaným účastníkem trhu, čímž naplnil formální znaky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného správního deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

Při posouzení materiální stránky správního deliktu je třeba vycházet zejména ze skutečnosti, že každá skutková podstata správního deliktu implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako správní delikt.

Účel povinnosti držitele licence na výrobu elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu je třeba spatřovat zejména v tom, že tímto se držitel licence na výrobu elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Následně má jakožto registrovaný účastník trhu zajištěn přístup do systému OTE a je mu umožněno na trhu participovat za splnění podmínek pravidel trhu. Bez registrace u operátora trhu tedy není reálně možné vykonávat činnost výrobce elektřiny v rámci regulovaného trhu, byť veřejnoprávní oprávnění vzniká již udělením licence na výrobu elektřiny. Jedná se tedy o stěžejní povinnost výrobce elektřiny, na niž jsou následně navázány další povinnosti výrobce elektřiny vůči operátorovi trhu (viz zejména ust. § 30 odst. 2 energetického zákona), konkrétně například povinnost předkládat operátorovi trhu „Měsíční výkazy o výrobě a spotřebě elektřiny výrobcem“ dle ust. § 27 odst. 1 vyhlášky č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, a následně dle ust. § 49 odst. 1 vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, na základě kterých zpřístupní operátor trhu příslušnému provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy výpočet plateb za systémové služby, činnosti operátora trhu a na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů.

Dále v důsledku opomenutí výrobce elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu operátor trhu neví o existenci výrobce elektřiny a tedy ani nezná údaje o jeho vlastní spotřebě vyrobené elektřiny. Operátor trhu tak nemůže tyto údaje zahrnout do scénářů spotřeby, které vytváří. Dochází tak ke zkreslování poznatků operátora trhu, které jsou důležité pro predikci budoucího vývoje.

V daném případě došlo k narušení veřejného zájmu na regulaci trhu s elektřinou, neboť kdyby na trhu s elektřinou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti. Pro účely posouzení je však nutné také přihlídnout zejména k tomu, že účastník řízení již není, počínaje dnem 19. ledna 2017, držitelem licence na výrobu elektřiny, a také k tomu, že k faktickému zahájení výkonu licencované činnosti nedošlo, neboť elektrárna byla zničena již v roce 2002 v rámci povodní, což bylo osvědčeno kontrolním zjištěním SEI z roku 2012.

Výše uvedené skutečnosti poukazují na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení, nicméně tato společenská škodlivost dle správního orgánu nedosahuje takové míry intenzity, aby odůvodňovala závěr o naplnění materiální stránky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení je nižší než nepatrná).

Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání správního deliktu, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytýkaného správního deliktu. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytýkané jednání účastníka řízení sice naplnilo formální stránku správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, nenaplnilo však materiální stránku uvedeného správního deliktu. Je tedy nutné konstatovat, že vytýkané jednání účastníka řízení není správním deliktem dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, a proto správní řízení rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-13033/2016-ERU.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení